

Lan Hải Trantuananii (*Paphiopedilum x aspersum* var. *trantuananii*)

Tháng 6-2017, có một vài bạn hỏi về cây lan hải *Paphiopedilum trantuananii*, chúng tôi đã trả lời, nhưng đến nay khoa học gia Leonid Averyanov vừa gửi cho tài liệu [Die Orchidee 4\(07\), 2018/E](#) do ông viết chung với Olaf Gruss, Chu Xuân Cảnh và Nguyễn Hoàng Tuấn nói về cây lan này. Chúng tôi xin tóm tắt lại như sau.

Thoạt tiên hình ảnh của cây lan hải Trantuananii xuất hiện tại Việt Nam vào năm 2005 và người ta cho rằng có thể đây là một cây lai giống thiên tạo (Natural hybrid) giữa cây *Paph. henryanum* và *Paph. coccineum* (năm 2000, cây này đã được Holger Perner và Rolf Hermann mô tả là một cây nguyên giống (Species).

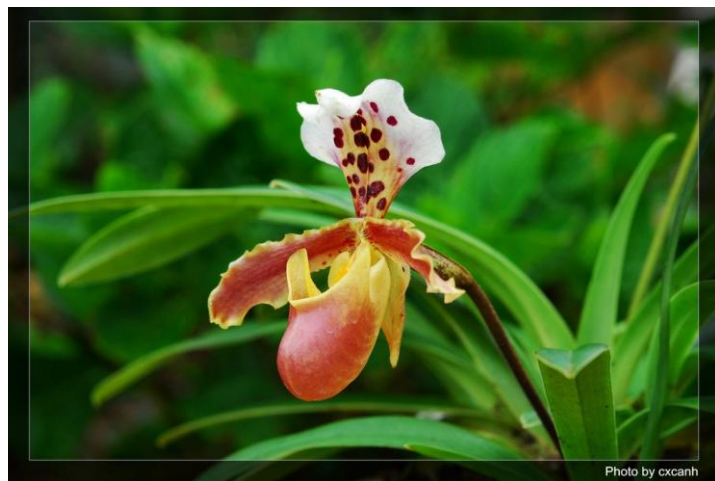
Tháng 9, năm 2006, Xavier Garreau de Loubresse thấy cây lan này nở hoa tại vườn Ngọc Lan của Trần Tuấn Anh ở Hà Nội. Sau khi xem xét và so sánh với cây *Paph. henryanum* và cây *Paph. barbigerum* var. *coccineum*, de Loubresse kết luận rằng đây là một cây lan mới, không phải là cây đã mô tả nên đã đặt tên là [Paphiopedilum x trantuanii](#) để vinh danh chủ nhân vườn lan. Tin này Loubresse và Gogniat đăng trên tờ Selected Orchid Science của Thụy Sĩ vào năm 2007.

Nhưng Rafael Govaerts là người điều hành danh mục World Checklist of Selected Plant Families tại Kew lại cho rằng cây lan này chỉ là đồng danh của cây *Paph. x aspersum* do Leonid Averyanov tường trình vào năm 2002 mà thôi.

Sau đó cây lan hải Trantuanii xuất hiện tại các vườn bán lan ở Việt Nam. Đặc biệt anh Chu Xuân Cảnh đã đưa nhiều hình ảnh của cây này lên các trang mạng.

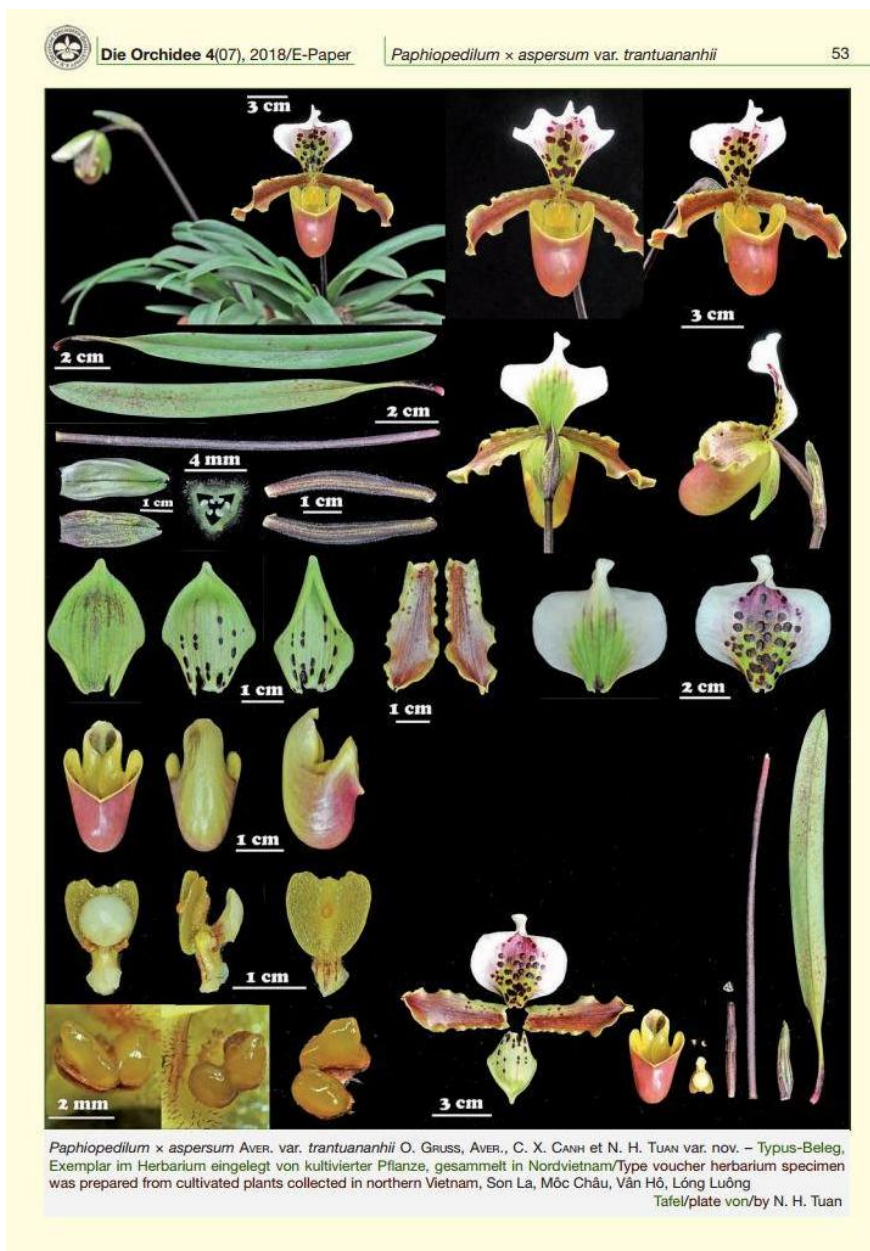

Paphiopedilum x trantuanii

Paph. x aspersum
Leonid Averyanov

Nhận thấy 2 cây này hoàn toàn khác nhau cho nên sau một thời gian cùng nhau nghiên cứu và xem xét mẫu vật do Nguyễn Hoàng Tuấn và Chu Xuân Cảnh thu thập được tại Mộc Châu, Sơn La: Olaf Gruss, Leonid V. Averyanov, Chu Xuân Cảnh và Nguyễn Hoàng Tuấn đồng lòng trả lại cái tên khởi thủy: *Paphiopedilum x aspersum* var. *trantuananhii* để vinh danh chủ nhân vườn Ngọc Lan.

Nguyễn Hoàng Tuấn trình bày

Chu Xuân Cảnh

Trần Tuấn Anh

Trần Tuấn Anh

Chúng tôi không hiểu tại sao 2 cây lan khác nhau đến như vậy mà lại cho là cùng loài, cùng giống?

HLVN